

Về tự quản địa phương ở Liên bang Nga

Mai Văn Thắng*

Khoa Luật, ĐHQGHN, 144 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam

Nhận ngày 18 tháng 3 năm 2016

Chỉnh sửa ngày 28 tháng 4 năm 2016; Chấp nhận đăng ngày 23 tháng 6 năm 2016

Tóm tắt: Bài viết là những nghiên cứu về bản chất, mô hình tổ chức, phương thức thực hiện quyền tự quản địa phương và thẩm quyền của chính quyền tự quản địa phương ở Nga. Bài viết cũng phân tích cơ chế phân quyền giữa tự quản địa phương với chính quyền nhà nước các cấp, cơ chế thanh kiểm tra, giám sát từ phía chính quyền nhà nước đối với tự quản địa phương ở Nga hiện nay.

Từ khóa: Tự quản, địa phương, Nga, chính quyền, đơn vị tự quản.

1. Đặt vấn đề

Trao quyền tự quản, tự chủ và tự chịu trách nhiệm cho địa phương là một trong những xu thế phổ biến của thế giới hiện đại. Sự phát triển của xu thế này được thúc đẩy bởi nhu cầu quản trị hiện đại, khoa học, hiệu quả, mở rộng dân chủ và bảo vệ, bảo đảm các quyền cơ bản của con người, quyền công dân.

Cùng với tiến trình cải cách dân chủ, Nga đã và đang đẩy mạnh phát triển tự quản địa phương (TQĐP). Ở Nga, TQĐP không phải là một cấp chính quyền trong sơ đồ tổ chức quyền lực nhà nước. Tuy nhiên, cùng với sự hiệu quả trong quản trị, minh bạch, trách nhiệm giải trình cao và tính dân chủ ngày càng được khẳng định, TQĐP ở Nga góp phần không nhỏ vào sự phát triển chung của nước Nga hiện đại, dần lấy được lòng tin của người dân vào một xã hội dân chủ, pháp quyền.

Việt Nam đang đứng trước những cơ hội cải cách để phát triển. Một trong những cơ hội và cũng là nhiệm vụ quan trọng là cải cách mô hình quản trị quốc gia, trong đó, trước hết là cải cách mô hình tổ chức chính quyền địa phương với phương châm trao thêm quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho các cấp chính quyền địa phương. Trong bối cảnh đó, việc nghiên cứu mô hình TQĐP ở Nga cũng như những đặc trưng và những thành tựu, bài học kinh nghiệm mà nó đem lại là cần thiết và có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn.

2. Bản chất của tự quản địa phương ở Nga

- Thứ nhất, TQĐP ở Nga là một trong những nền tảng của chế độ hiến định ở Nga.

TQĐP ở Nga không chỉ là một thiết chế hiến định, mà còn là nền tảng cơ bản của chế độ hiến định. Hiến pháp nhiều quốc gia trên thế giới không phân biệt thứ bậc hiệu lực các quy phạm hiến pháp. Tuy nhiên, Hiến pháp Nga năm 1993 đã xác định rõ về vấn đề này. Theo

*ĐT.: 84-4-37957496

Email: thangmv@vnu.edu.vn